

Buletin electronic: nr. 1/2016

Buletinul Electronic este publicat de către Secretariatul Tehnic Comun al Programului Operațional Comun România - Ucraina - Republica Moldova 2007 - 2013, program finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat

- **Programul Operațional Comun România – Ucraina – Republica Moldova 2007 – 2013 - Informații la zi**
- **Care este experiența acumulată de parteneri în urma implementării proiectelor?**
- **Contribuția Programului la viața culturală și educativă din aria eligibilă**
- **Aprobarea programelor operaționale comune România - Ucraina și România – Republica Moldova 2014-2020**
- **Programe finanțate de Uniunea Europeană – cunoștințe și experiență (KEEP)**

PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA – UCRAINA – REPUBLICA MOLDOVA 2007 – 2013 - Informații la zi-

“Programul Operațional Comun ENPI CBC România- Ucraina- Republica Moldova 2007-2013 stabilește cadrul de cooperare transfrontalieră în contextul Politicii Europene de Vecinătate ce are ca scop evitarea creării de noi linii de demarcație între Uniunea Europeană și vecinii săi și totodată să le ofere acestora posibilitatea să participe la diferite activități ale UE, printr-o mai strânsă cooperare politică, economică, culturală și în domeniul securității” – aceasta este fraza de început a documentului de programare pentru România, Ucraina și Republica Moldova.

Astăzi, după mai mult de 7 ani de la adoptarea sa, trebuie să arătăm în ce mod Programul a ajutat oamenii și organizațiile din aria eligibilă să depășească barierele, restricțiile și alți factori care duc la sciziuni în zona de frontieră.

Din cele 1500 de propuneri de proiecte depuse în cadrul celor două apeluri, doar 140 au fost selectate și au primit finanțare pentru implementarea activităților în beneficiul partenerilor și a populației din zona- țintă.

Proiectele selectate au fost coordonate de 491 de organizații partenere din cele trei țări participante în program, care și-au îndreptat atenția asupra situației sociale, economice și de mediu din aria de Program, în contextul unor granițe sigure.

Realizările menționate mai jos aparțin celor 126 de proiecte finalizate la sfârșitul anului 2015.

Ca rezultat al implementării proiectelor *pentru o economie de frontieră mai competitivă*, 266 IMM-uri au beneficiat de facilități de afaceri, au fost încheiate 44 de parteneriate între universități, institute de cercetare, mediul de afaceri și autorități locale, 563 de persoane au absolvit cursurile de formare și au fost create 5 produse turistice comune integrate.

Prin proiectele care *au susținut soluții pe termen lung la problemele de mediu, în asociere cu situațiile de urgență*, au fost implementate în comun 2 soluții tehnologice pentru apă și deșeuri, au fost elaborate 2 soluții pentru combaterea eroziunii solului, s- au stabilit 6 colaborări pe probleme comune de protecție a mediului și s-au înființat 2 rețele care contribuie la prevenirea riscurilor, la avertizarea populației și la răspunsul rapid al instituțiilor implicate în gestionarea situațiilor de urgență.

Prin acțiunile *"people to people"* a fost promovată și s-a realizat o interacțiune sporită între oamenii și comunitățile care trăiesc în zonele de graniță, astfel încât 251 de organizații au fost implicate în inițiative de

cooperare, s-au organizat 88 evenimente/ rețele culturale comune care au promovat identitatea transfrontalieră regională, inclusiv prin campanii de conștientizare pentru protecția mediului, s-au derulat 31 de campanii de informare pentru cetățeni și cursuri de reabilitare pentru victimele traficului de persoane, s-au organizat 248 de evenimente comune și schimburi de experiență pentru tineri, dar și 161 traininguri/ întâlniri pentru profesioniști.

Așteptăm noi realizări la nivelul programului pentru că mai avem de implementat paisprezece proiecte prin Programul Operațional Comun România- Ucraina- Republica Moldova 2007 – 2013, până la sfârșitul anului 2016.

CARE ESTE EXPERIENȚA ACUMULATĂ DE PARTENERI ÎN URMA IMPLEMENTĂRII PROIECTELOR?

"Cresterea activității de siguranță a vieții în valea râului Prut", MIS ETC 751

Proiectul promovează cooperarea internațională între parteneri din Ucraina, România și Republica Moldova în ceea ce privește pregătirea și instruirea voluntarilor, redactarea de studii și adoptarea sistemelor europene de alarmare a populației în caz de inundații, precum și realizarea de lucrări pentru consolidarea digurilor de protecție.

Activitățile proiectului au fost realizate cu scopul de a îmbunătăți siguranța populației din valea Prutului, prin dezvoltarea unui sistem eficient de monitorizare a apelor și prin crearea unor centre de informare permanente, inclusiv a unor echipe de voluntari.

Putem spune că rezultatele obținute au creat un cadru favorabil pentru continuarea cooperării în domeniul situațiilor de urgență din România, Ucraina și Republica Moldova. Acest lucru se

datorează faptului că locuitorii din Botoșani, Novoselitsa și Fălești au fost informați despre existența sistemului de avertizare și a grupelor de voluntari instruiți pentru centrele de informare și realizării punctelor de observare hidrologice.

Voluntarii din toate cele trei țări implicate în proiect au avut ocazia să-și demonstreze abilitățile dobândite în cadrul Festivalului- concurs pentru domeniul situațiilor de urgență.

Mai mult decât atât, proiectul a avut un impact pozitiv și a fost considerat un exemplu de bună practică de către Serviciul de Situații de Urgență din regiunea Cernăuți, care are în vedere reformarea structurii organizaționale pentru acțiuni mai eficiente în caz de inundații.

*Svitlana Skrykulyak, manager de proiect
Administrația de Stat a Raionului Novoselitsa*

"ECO-CARPAȚI - Dezvoltarea de Eco-Business în Carpații de frontieră, o șansă pentru o mai bună competitivitate economică" MIS ETC 1603

"Depășind granițele: Dezvoltarea Turismului Montan", MIS ETC 786

Pe întreaga perioadă de implementare a celor două proiecte am conștientizat importanța unui parteneriat de succes, a unei bune comunicări între parteneri și a abordării corecte și eficiente a obiectivelor și activităților.

Pe lângă cele menționate mai sus este nevoie și de alte abilități, cunoștințe și competențe aferente managementului de proiect.

În urma implementării celor două proiecte, am acumulat o vastă experiență de lucru în cadrul echipelor internaționale, am învățat particularitățile de abordare și interpretare a legislației europene, am creat o rețea de profesioniști din România, Ucraina și Republica Moldova, am oferit sprijin oamenilor din regiunea de graniță pentru a-și îmbunătăți afacerile și pentru a identifica parteneri din alte țări. Este foarte corect să spunem că proiectele au influențat dezvoltarea personală, organizațională și regională.

Printre planurile de viitor putem enumera continuarea activităților inițiate în cadrul celor două proiecte, realizarea unor noi proiecte transfrontaliere și sprijinirea dezvoltării turismului în regiune.

Suntem foarte mândri de faptul că ambele proiecte au fost foarte apreciate la nivel european și au câștigat Marele Premiu la categoria Turism, doi ani consecutiv, în cadrul concursului pentru cele mai bune proiecte de cooperare transfrontalieră, organizat de Congresul pentru inițiative est europene.

*Olga Dmytriuk, manager de proiect
Organizația Publică Orășenească "Business Center",
Cernăuți, Ucraina*

"Turism transfrontalier de siguranță în munții Bucovinei", MIS ETC 1536

Proiectul implementat în parteneriat cu Departamentul de Ecologie și Turism din cadrul Administrației Regionale de Stat Cernăuți a contribuit la dezvoltarea Serviciului Public Salvamont Suceava și Serviciului de Stat pentru Situații de Urgență din Ucraina, în regiunea Cernăuți, cu scopul de a îmbunătăți siguranța turiștilor care vizitează cele două regiuni.

Au fost achiziționate echipamente, au fost tipărite și diseminate materiale informative prin intermediul centrelor de informare turistică din Suceava și Cernăuți, în timp ce, în septembrie 2015, a fost organizat un curs de formare a ghizilor și de prim ajutor. La cursul de instruire au participat 15 persoane din cadrul Serviciului Public Salvamont Suceava și 15 persoane din cadrul Serviciului de Stat pentru Situații de Urgență din Ucraina, în regiunea Cernăuți, precum și voluntari care cooperează cu aceste structuri.

Au fost îmbunătățite condițiile pentru turiștii care preferă eco-turismul, având în vedere că s-a reușit marcarea și semnalizarea a 150 km de trasee pentru biciclete și 50 km de trasee pentru drumeții, în Suceava, respectiv 95 km de trasee pentru biciclete și 25 km de trasee pentru drumeții în Cernăuți.

Proiectul a contribuit la dezvoltarea unui parteneriat durabil între instituțiile implicate, ambii parteneri învățând să lucreze împreună și să depășească obstacolele întâmpinate în perioada de derulare a proiectului.

Pentru viitoarea perioadă de programare, Consiliul Județean Suceava și Administrația de Stat Regională Cernăuți au identificat nevoi comune, în acest sens, fiind realizat un portofoliu comun de proiecte pentru reabilitarea drumurilor și în domeniul turismului.

*Ioana Verbal, manager de proiect
Consiliul județean Suceava, Suceava, România*

"Îmbunătățirea răspunsului serviciului mobil de urgență, reanimare și descarcerare (SMURD) prin intermediul unui sistem integrat comun de monitorizare eficientă și de atenuare a consecințelor în caz de catastrofe, în ceea ce privește populația din aria granițelor comune România, Ucraina și Republica Moldova", MIS ETC 989

Proiectul pe care l-am implementat s-a concentrat pe salvarea de vieți omenești prin contribuția adusă îmbunătățirii răspunsului și intervenției în situațiile de urgență pentru zona transfrontalieră dintre România și Republica Moldova.

Probabil cea mai importantă componentă a acțiunii de față este faptul că investițiile făcute s-au concentrat asupra infrastructurii sistemului de securitate, fără a fi urmărite veniturile directe. Acest proiect reprezintă un pas important în această direcție, precum și pentru consolidarea cooperării transfrontaliere din regiune.

Luând în considerare faptul că parteneriatul proiectului a fost format din instituții publice majore din domeniul intervenției în situații de urgență din țările implicate, fiecare activitate implementată a reprezentat o provocare, presupunând un volum mare de muncă și implicare.

Cu toate acestea, impactul proiectului asupra cetățenilor din zona transfrontalieră rămâne cel

mai important aspect al activităților întreprinse, pentru că fiecare cetățean care locuiește în această zonă poate beneficia direct de facilitățile create prin proiect în domeniul medical și cel al situațiilor de urgență.

Având o abordare comună încă de la începutul perioadei de implementare, partenerii au propus amendamente legislative necesare unei bune colaborări externe între instituțiile direct implicate. În unanimitate, reprezentanții partenerilor au concluzionat, la finele proiectului, că aceasta a fost una dintre cele mai mari provocări ale perioadei de implementare. Doar printr-o atență și strânsă colaborare au reușit să implementeze proceduri comune pentru intervenții în situații de urgență și să adopte metodologii comune pentru salvarea de vieți omenești.

*Alexandra Mareș, expert implementare
Ministerul Afacerilor Interne – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, România*

2. "Crearea unei rețele trilaterale pentru dezvoltarea și marketingul produselor agroalimentare locale și tradiționale în Euroregiunea Transfrontalieră Dunărea de Jos", MIS ETC 2102

Program finanțat de Uniunea Europeană

Conținutul acestui material nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

Dezvoltarea durabilă a zonei de frontieră Tulcea-Odesa- Cahul poate fi asigurată numai prin asigurarea unui mediu economico-social competitiv, stabil, sănătos și diversificat, capabil să genereze creștere economică continuă și creșterea calității vieții cetățenilor ei.

În timpul perioadei de implementare, partenerii au făcut tot posibilul pentru a-și îndeplini sarcinile caracteristice fiecărei activități. Întreaga acțiune s-a concentrat pe creșterea interesului cetățenilor cu privire la produsele agroalimentare tradiționale din aria transfrontalieră. În acest sens, prin proiect, a fost creată o rețea trilaterală pentru promovarea acestor produse.

Perioada de implementare a fost presărată cu sușuri și coborâșuri, ceea ce a generat identificarea unor lecții învățate care trebuie luate în considerare și de unde se pot trage concluzii benefice pentru îmbunătățirea sistemului de management al unui astfel de proiect. "Cel mai dificil aspect a fost gestionarea numărului relativ mare de parteneri (4), a problemelor acestora și aducerea tuturor la un numitor comun pentru progresul activităților proiectului", a declarat unul dintre parteneri.

Nu trebuie uitat faptul că în fiecare dintre cele 3 țări există și prevederi legislative relativ diferite,

ceea ce face ca meritul partenerilor din Republica Moldova și din Ucraina să fie mai mare deoarece în toate cele trei centre de procesare a fructelor și legumelor, create în cadrul proiectului s-au respectat normele europene de funcționare. Trebuie de subliniat faptul că aceștia s-au aflat la primul contact cu astfel de standarde și au făcut tot posibilul pentru le respecta.

Mărturia unuia dintre parteneri reprezintă dovada provocărilor prin care au trecut membrii echipei de proiect în perioada de implementare: "A fost una dintre cele mai grele, dar și frumoase perioade din viața mea."

Activitățile de promovare a rezultatelor, precum și de extindere a vizibilității acțiunii sunt susținute unanim de toți partenerii implicați în proiect. Printre planurile de continuare a proiectului se regăsesc dezvoltarea unui website pentru atragerea interesului actorilor importanți din zonă și crearea unui brand zonal sub care să se regăsească toate acțiunile de promovare și distribuție a produselor agroalimentare locale și tradiționale pentru cetățenii din zona transfrontalieră.

Lucica Costache, manager proiect

Asociația pentru Dezvoltarea Durabilă a Deltei Dunării, Tulcea, România

Îmbunătățirea transfrontalieră a gestionării deșeurilor solide din Republica Moldova, România și Ucraina (SMWM), MIS ETC 1106

În acest proiect au fost implicați șapte parteneri din cele trei țări implicate în Program, fiecare dintre aceștia având experiență pozitivă în domeniul managementului deșeurilor. Partenerii au învățat unul de la altul și au lucrat împreună pentru a reuși să-și îndeplinească atribuțiile asumate.

Proiectul a contribuit la crearea unui mecanism pentru gestionarea corespunzătoare a deșeurilor și a infrastructurii în domeniu, au fost dobândite ce practici valoroase în timpul schimbului de experiență dintre reprezentanții administrației publice locale din Moldova, Ucraina și companiile de salubritate din municipiile Iași și Târgu Frumos din România.

"Concomitent cu experiența acumulată am tras și unele concluzii. Incapacitatea unor parteneri în procesul de păstrare organizată a documentelor, cât și în redactarea rapoartelor a dus la întârzieri importante și la erori în rapoartele financiare și cele de audit. Faptul că am avut mulți parteneri a sporit impactul transfrontalier, dar a dus și la extinderea termenelor de prezentare a rapoartelor".

Pe parcursul implementării proiectului am învățat că: "trebuie să obținem progrese în acțiunea de conștientizare a populației privind importanța

mediului înconjurător, să încercăm schimbarea atitudinii și generarea unui comportament adecvat al cetățenilor față de natură, pentru că altfel va fi complicat să rezolvăm problemele de salubritate în localitățile noastre".

Rezultatele proiectului sunt concrete, tangibile și au avut o contribuție însemnată la îmbunătățirea infrastructurii de gestionare a deșeurilor și la creșterea calității vieții. Prin proiectul nostru, au fost create modele de gestionare corectă a deșeurilor, care sunt promovate în regiune.

În calitate de manager de proiect, sunt pe deplin conștient că, doar cu un singur proiect, oricât de mare ar fi acesta, nu putem rezolva toate problemele de mediu cu care se confruntă cetățenii din regiunile noastre. Prin urmare, pe de o parte, vom asigura sustenabilitatea proiectului, finanțând în continuare colectarea, selectarea și transportul deșeurilor, iar, pe de altă parte, vom promova managementul corespunzător de gestionare a deșeurilor, vom dezvolta noi proiecte, vom depune eforturi pentru atragerea de noi investiții pentru crearea unei infrastructuri adecvate în zonele rurale.

Victor Cimpoiș, manager de proiect
Consiliul raional Fălești, Republica Moldova

Program finanțat de Uniunea Europeană

Conținutul acestui material nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

Sisteme de informare pentru siguranța traficului rutier, MIS ETC 1719

O comunicare continuă, deschisă și onestă între parteneri și părțile interesate din comunități a reprezentat un element de bază în cadrul managementului de proiect.

Am înțeles că trebuie să implicăm în mod direct cetățenii în activitățile noastre și prin reunirea autorităților cu societatea civilă, am atins toate obiectivele proiectului, dar, mai presus de toate, am reușit să ajungem la un consens în ceea ce privește colaborarea continuă dintre comunitate, și autorități, indiferent de viziunile, atitudinile sau statutul acestora.

Ar fi corect să subliniem că drumul sigur pentru o gestionare mai bună și un parteneriat eficient înseamnă acceptarea și adoptarea lecțiilor învățate: să evităm stabilirea unor indicatori nerealști, "să solicităm și să obținem clarificări", să estimăm realist durata de implementare a proiectului, să analizăm toate riscurile posibile, să planificăm din timp procedurile de achiziții publice, să formăm echipa de management și să luăm în considerare perioada de adaptare a fiecărui membru la modul de lucru, să ne orientăm activitățile de implementare a proiectului spre dezvoltare și îmbunătățirea situației și să asigurăm comunicarea permanentă între parteneri.

Suntem siguri că activitățile proiectului nostru vor ajuta oamenii să conștientizeze faptul că

accidentele rutiere reprezintă un flagel la nivel mondial și, de asemenea, ne vor încuraja să depunem eforturi în mod constant pentru a îmbunătăți această situație, mai întâi la nivel local, și, mai târziu, la nivel regional și național.

Am dezvoltat instrumente și modele de bune practici pe care vom continua să le implementăm și să le îmbunătățim. Un bun exemplu reprezintă dezvoltarea și aprobarea celor trei strategii privind traficul rutier și dezvoltarea infrastructurii de siguranță rutieră.

Ungheni este primul oraș din Republica Moldova, care a efectuat un astfel de studiu cu privire la traficul rutier. Totodată, unele din recomandările stipulate în acest studiu au fost deja puse în aplicare.

Creșterea gradului de conștientizare a tuturor participanților la trafic nu s-a încheiat odată cu finalizarea proiectului, ci se continuă prin constituirea patrulilor de siguranță școlară la Ungheni.

Mai mult decât atât, Consiliul Local Cernăuți, unul dintre partenerii noștri, continuă să desfășoare activitățile începute, prin intermediul unui nou proiect, numit "Orașul Sigur".

Victoria Darie, manager de proiect

Primăria Ungheni, raionul Ungheni, Republica Moldova

"Crosslife-Skillsnet", MIS ETC 1963

Tinerii sunt viitorul tuturor națiunilor și trebuie să avem grijă de ei pentru un viitor bun și prosper!

Proiectul "CrossLife-SkillNet" a avut scopul de a îmbunătăți cooperarea între tinerii din zona transfrontalieră, desfășurând activități comune și acțiuni în domeniul dezvoltării deprinderilor de viață. Situația modernă a tinerilor reprezentanți ai societății noastre necesită dezvoltarea unui comportament independent, responsabil și echilibrat pentru viitor.

Obiectivele proiectului au fost atinse, printre altele, prin organizarea de activități atractive : conferința internațională pentru tineret, ateliere de lucru organizate simultan, instruirii pentru tineri și crearea Centrului Transfrontalier LifeSkills. Bariera lingvistică a fost depășită, având în vedere că tinerii noștri sunt buni cunoscători ai limbii engleze.

Toți cei patru parteneri au lucrat ca o echipă la implementarea în bune condiții a activităților

proiectului, au stabilit o bună comunicare și sinergie, toate activitățile fiind realizate la timp.

Implementarea proiectelor transfrontaliere oferă un cadru adecvat pentru dezvoltarea abilităților de muncă într-o echipă mare, multinațională, prin învățarea activă și permanentă de la colegi cu experiență. În țara noastră, "cultura" unor astfel de proiecte abia începe să se dezvolte, astfel încât, cu fiecare nou proiect, învățăm tot mai multe lecții despre managementul de proiect sau al resurselor, raportare, comunicare, etc.

Având parteneriatele active, sunt în proces de elaborare proiecte noi și ne propunem să participăm la apelurile de proiecte din cadrul altor programe transfrontaliere, în special în domeniul tineretului (voluntariat, evitarea consumului de droguri, schimburi culturale, etc.).

Valentin Stroia, coordonator de proiect

Organizația Publică de Tineret "Noua Generație a Europei", Odesa, Ucraina

Unul dintre obiectivele proiectului a fost stabilirea relațiilor de parteneriat între oamenii de afaceri (reprezentanți ai întreprinderilor mici și mijlocii) din regiunea de frontieră: Odesa, Chișinău și Iași. Pentru a-și găsi potențiali parteneri și de a-și extinde afacerile în această regiune, a fost necesar ca oamenii de afaceri să cunoască oportunitățile unui astfel de parteneriat dar și elemente specifice afacerilor desfășurate în regiunea de frontieră (legislația, fiscalitatea, mentalitățile, etc.

În bună colaborare cu partenerii noștri, am organizat instruirii tematice pentru participanții din România, Ucraina și Republica Moldova și de asemenea, a fost creat un centru sprijin pentru afaceri. Am încercat să atragem reprezentanți din diferite domenii: industria alimentară, sectorul ecologic, turism, vinificație, eficiență energetică și altele.

Echipa noastră de proiect a fost formată din angajații centrului de afaceri, având în vedere experiența acestora în activitatea educațională. Curatorul proiectului a fost prorectorul Universității Economice de Stat din Odesa și reprezentantul departamentului de limbi străine. Din momentul aprobării și până la finalul implementării proiectului au avut loc multe

întâmplări fericite în viața membrilor echipei noastre. Aceasta s-a extins și putem spune că proiectul a adus beneficii pe mai multe planuri, având în vedere că au avut loc căsătorii și au venit pe lume copii.

În timpul scrierii proiectului, trebuie să luăm în considerare că soluționarea problemelor importante și actuale pentru regiunea de frontieră trebuie să reprezinte baza proiectului. Astfel, propunerea trebuie să fie realistă, realizabilă și să aducă beneficii importante. În acest scop, este necesar să se cunoască bine specificul regiunii, pentru a înțelege tendințele și direcțiile de dezvoltare, anticipându-se astfel posibilele modificări care pot afecta în mod semnificativ atât regiunea de frontieră, cât și rezultatele proiectului.

Am câștigat o experiență de neprețuit și am găsit nu doar parteneri, ci și prieteni buni, cu care menținem relații remarcabile chiar și în prezent. Am reușit să aplicăm lecțiile învățate în cadrul altor proiecte și vom dezvolta noi proiecte în beneficiul zonei transfrontaliere.

Tatyana Gamma, manager de logistică

Irina Dopira, manager tehnic

Centru de Educație în Afaceri din cadrul Universității Economice de Stat din Odesa, Ucraina

CONTRIBUȚIA PROGRAMULUI LA VIAȚA CULTURALĂ ȘI EDUCATIVĂ DIN ARIA ELIGIBILĂ

Să ne păstrăm trecutul pentru a ne crea viitorul, MIS ETC 2317

Proiectul a contribuit la crearea și dezvoltarea cooperării culturale transfrontaliere, la realizarea unui dialog intercultural activ și a unei rețele de comunicare între muzeele din Suceava, Cernăuți și Bălți.

În cadrul proiectului, curatorii colecțiilor muzeale românești, ucrainene și moldovenești au avut posibilitatea să lucreze împreună, să facă schimb și să asimileze noi informații, experiențe și mai bune practici, care au fost ulterior utilizate în activitatea lor. Prin munca curatorilor, calitatea serviciilor muzeale au cunoscut o îmbunătățire semnificativă, specialiștii din muzee fiind instruiți să utilizeze sisteme de lucru inovatoare, tehnici și tehnologii noi, cu precădere pentru digitalizarea, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural mobil. Prin urmare, curatorii de colecții au devenit o resursă umană puternică pentru muzeele implicate în proiect și o sursă valoroasă de informații pentru alți proprietari de patrimoniu din zona programului dar, în primul rând, pentru persoanele care vizitează obiectivele culturale.

Prin intermediul proiectului, 57 632 bucăți de patrimoniu au fost digitizate, 34 701 obiecte de patrimoniu aparținând patrimoniului mobil incluse în 24 de colecții au fost monitorizate și au fost editate și difuzate publicului larg 12 000 de cataloage reprezentând colecții muzeale - mobilă, costume populare, ceramică, textile de interior.

Accesul la patrimoniul digitalizat a permis muzeelor partenere să-și păstreze și să valorifice informația muzeală pe termen lung, pentru a îmbunătăți și a facilita activitatea curatorilor de colecții și de a face patrimoniul cultural disponibil unui număr cât mai mare de oameni, astfel încât să favorizeze industriile culturale ale Europei și "pentru a aduce cultura în casele oamenilor".

Proiectul nostru a reușit să aducă împreună instituții culturale de pe ambele părți ale frontierei, a încurajat dialogul între muzee și publicul larg și cel mai important, a reușit să contribuie la îmbunătățirea legăturilor interumane astfel încât relațiile de colaborare s-au transformat în prietenii valoroase.

Patrimoniului istoric și etnografic - parte a dezvoltării durabile a turismului în Bucovina (HERITAGE), MIS ETC 829

Proiectul a fost implementat de Universitatea Națională Yuriy Fedkovych din Cernăuți în parteneriat cu Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava și a contribuit la îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii turismului istoric și etnografic, generând creșterea interesului pentru zonele de frontieră.

Proiectul s-a adresat atât muzeelor și centrelor culturale din Bucovina, instituțiilor de învățământ superior cu programe de studii în domeniul turismului dar și populației din regiune și turiștilor care vizitează această zonă.

Astfel, au fost create și deschise publicului larg elemente de infrastructură care vin în sprijinul turismului istoric și etnografic în Bucovina: la Cernăuți - centrul de informare și comunicare pentru dezvoltarea turismului istoric și etnografic și la Suceava - biroul teritorial al centrului de informare și comunicare pentru dezvoltarea turismului istoric și etnografic. În plus, în cadrul Universității Naționale Yuriy Fedkoviici din Cernăuți s-a deschis un muzeu de etnografie și istorie veche, iar la Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava s-a deschis o expoziție de arheologie.

În cadrul acestor centre de informare și comunicare, în vederea diversificării serviciilor turistice culturale, este disponibilă o bază de date electronică trilingvă care cuprinde obiecte istorice și etnografice dar și trasee turistice.

Promovarea patrimoniului istoric și etnografic al Bucovinei a fost realizat, de asemenea, prin intermediul paginii web a proiectului www.heritage-ua-ro.org, a festivalului internațional de folclor, etnografie și meșteșuguri și a unui album etnografic, elaborat în format electronic pe DVD, care a fost distribuit în 10.000 de exemplare.

Derularea acestor activități a avut ca scop creșterea numărului de turiști care vizitează Bucovina, dar și ridicarea nivelului de conștientizare și informare a cetățenilor din Ucraina și România, precum și a turiștilor străini despre potențialul istoric și etnografic al regiunii.

Program finanțat de Uniunea Europeană

România-Ucraina-Republica Moldova
PROGRAM DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ

Conținutul acestui material nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

Rețeaua Est-Europeană de Excelență pentru Cercetare și Dezvoltare în domeniul Bolilor Cronice CHRONEX-RD, MIS ETC 1840

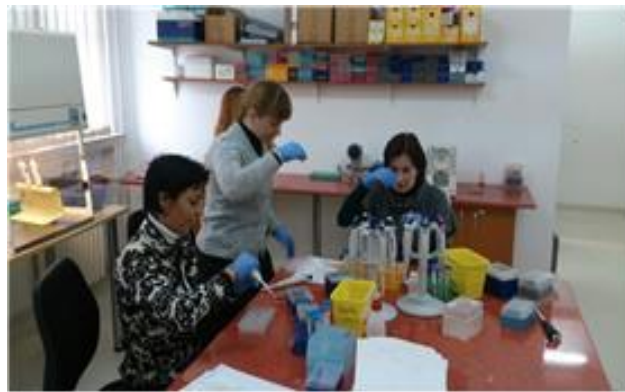
Proiectul a vizat integrarea strategică și consolidarea capacităților regionale academice într-o rețea transnațională de excelență pentru managementul bolilor cronice în zona transfrontalieră.

Unul dintre cele mai relevante rezultate ale proiectului, care s-a bucurat și de un impact sporit asupra calității vieții cetățenilor ce trăiesc în aria transfrontalieră este structura internațională interdisciplinară legal constituită și anume Rețeaua Est-Europeană de Excelență pentru Cercetare și Dezvoltare în domeniul Bolilor Cronice (CHRONEX-RD). Se dorește ca aceasta structură să fie capabilă să dezvolte și să implementeze proiecte de cercetare multidisciplinare și multicentrice și activități de formare în domeniul bolilor cronice și să atragă fonduri publice și private necesare dezvoltării zonei transfrontaliere. Rețeaua include cele mai relevante instituții de cercetare în domeniul biomedical și clinic, respectiv unități de medicină primară și comunitară de excepție din regiunea transfrontalieră România, Republica Moldova și Ucraina.

Mai mult de 30 de cercetători au lucrat direct în proiecte avansate de cercetare, 60 de doctori de familie au beneficiat de instruirii specializate în domeniul managementului pentru medicina primară și comunitară. Totodată, pe parcursul perioadei de implementare, alți 300 de specialiști din domeniul sănătății au fost instruiți în managementul bolilor cronice.

Proiectul marchează începutul unei noi abordări în domeniul cercetării academice. Prin intermediul și profilul activităților s-a adus o mare contribuție la extinderea motivației cercetătorilor din domeniul medical din zona de program.

În viitor, CHRONEX-RD va contribui la îmbunătățirea serviciilor medicale și a cercetării academice din acest domeniu prin transpunerea în practică a rezultatelor cercetării, fapt care leagă indisolubil sistemul de educație cu sistemul medical, în toate cele trei țări participante în program.

Dezvoltarea turismului trans-frontalier prin promovarea conacului Manuc Bey, a complexului funerar Elena Ioan Cuza și a conacului Blesciunov, MIS ETC 2173

Proiectul a fost una dintre cele mai importante contribuții la viața culturală din regiune, din ultimii ani. Mai mult de 120 de persoane, printre care funcționari publici, reprezentanți ai societății civile, specialiști din domeniul culturii și turismului, bibliotecari au fost implicați direct. Activitățile proiectului au culminat cu un eveniment cultural de amploare, în vederea promovării proiectului, asigurării vizibilității procesului de desfășurare a lucrărilor și sensibilizării opiniei publice vizavi de păstrarea, conservarea și promovarea valorilor cultural-istorice.

Interesul față de conacul Manuc Bey a depășit așteptările organizatorilor. Astfel, doar la sărbătoarea din 13 decembrie 2015 – „De Sântandrei la Manuc Bey”, complexul a găzduit circa zece mii de vizitatori. În cadrul evenimentului, oamenii au avut ocazia să descopere istoria autentică a conacului prin parcurgerea traseului turistic, care include tunelul subteran, galeria de fotografii restaurate din arhiva complexului, camera fierarului, subsolul autentic al Palatului Princiar și a existat posibilitatea de a se achiziționa suvenirilor tematice dedicate complexului.

Complexul Manuc Bey suscită un interes viu în rândul fotografiilor amatori, dar și a celor profesioniști. Fiecare vizită la conac este o ocazie specială pentru realizarea unui număr important de fotografii, care sporesc admirația și interesul față de acest valoros obiectiv turistic.

Reconstrucția Conacului Manuc Bey și a întregului complex muzeistic va servi drept catalizator al dezvoltării economice, turistice și culturale a orașului Hîncești și implicit a întregului raion. Conacul se va transforma

într-un centru multifuncțional, cu posibilitatea de a găzdui diverse evenimente, conferințe, seminare regionale și internaționale, cu unități de cazare și pachet de agrement inclus. După finalizarea restaurării acestui obiectiv strategic, vizitatorii vor putea să-i admire frumusețea de altădată, în cadrul unui traseu turistic regional.

În același timp, reabilitarea complexului mortuar Elena Iona Cuza din comuna Solești, județul Vaslui, va da o nouă viață acestei localități și va crește atractivitatea regiunii în ansamblu. Instalarea sistemului specific de climatizare în incinta Muzeului de Colecții Personale din orașul Odesa va permite păstrarea exponatelor muzeistice în condiții adecvate și menținerea frumuseții acestora pentru o perioadă lungă de timp.

”Bijuterii Medievale: Cetățile Hotin, Soroca, Suceava”, MIS ETC 1098

Unul dintre cele mai importante rezultate înregistrate în urma restaurării cetății Soroca îl reprezintă creșterea considerabilă a numărului turiștilor din zonă, respectiv cu 80 de procente față de anii anteriori. În același timp, drumurile de acces către Soroca și Hotin au fost îmbunătățite, iar ca rezultat al acestui lucru, cele două cetăți au devenit destinații populare pentru turismul cultural european.

Mai mult decât atât, pentru promovarea cetății Soroca la nivel național și internațional, actorii implicați în activitățile proiectului au întocmit Agenda activităților culturale dedicată turiștilor. Aceasta agenda a fost prezentată Agenției de Turism din Republica Moldova și distribuită către toate instituțiile și organizațiile interesate din domeniul turistic.

După restaurare, cetatea Soroca a devenit gazda periodică a unui număr mare de evenimente culturale locale și naționale, expoziții, festivaluri de profil sau concerte.

Pe viitor este prevăzut un plan de dezvoltare continuă a agendei de activități culturale. Astfel, se dorește ca în incinta turnurilor cetății să se inaugureze o serie de săli de expoziție care să întrunească standardele actuale. Astfel, interesul pentru istorie și civilizație în această parte a Europei va spori.

Toate cele enumerate mai sus, împreună cu planurile de viitor, nu vor face decât să crească interesul pentru cultură al cetățenilor din zonă, precum și al vizitatorilor. Noua imagine a cetății, drumul de acces restaurat, împrejurimi frumoase, calitatea serviciilor oferite turiștilor – toate acestea reprezintă rezultatele primei faze a unui proiect de lungă durată. Proiectul cetății Soroca necesită și alte lucrări de restaurare care, în timp, vor permite dezvoltarea activităților culturale, științifice și educaționale.

Program finanțat de Uniunea Europeană

România-Ucraina-Republica Moldova
PROGRAM DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ

Conținutul acestui material nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

Acest proiect a fost implementat cu succes de către Universitatea Națională Politehnică din Odesa, împreună cu Organizația Regională a Invalizilor din Odesa, Asociația Jurnaliștilor "Alegerea Europeană", precum și de către partenerii din România, "Universitatea Ștefan cel Mare" din Suceava și Asociația Studenților din Universitatea Suceava - A.S.U.S.

Pentru îmbunătățirea situației sociale și economice din Ucraina, este necesar să se dezvolte domenii precum educația și turismul care beneficiază de experiența europeană.

Regiunea Odesa reprezintă un important centru cultural, turistic și de recreere. Având un potențial semnificativ în domeniile menționate, situația poate fi îmbunătățită prin schimbul de experiență și idei dobândite prin conexiunile culturale pe termen lung cu țările Uniunii Europene. "Prin dezvoltarea și implementarea proiectului, am avut oportunitatea de a realiza o serie de obiective, precum: creșterea numărului de studenți, de studenți cu dizabilități și de turiști tineri, studierea și introducerea experienței europene în domeniul recreării, dar și dezvoltarea unui mediu favorabil pentru toți studenții noștri și a turismului pentru tineret" - spune managerul de proiect, Valerii Lebed.

Fiecare rezultat al acestui proiect are impact asupra ambelor țări - Ucraina și România. Ucraina beneficiază de o experiență europeană, obținând posibilitatea de a crește numărul anual de studenți, de a îmbunătăți sănătatea acestora, de a crea un mediu fără obstacole pentru activități de recuperare a studenților cu dizabilități, de a păstra statutul de centru de recreere din regiunea Odesa. La rândul său, partea română va avea un număr crescut de studenți a căror sănătate să poată fi îmbunătățită în regiunea Mării Negre, la standarde europene.

Ambele țări dețin o vastă experiență în organizarea activităților educaționale, culturale, turistice și a altor activități pentru studenți. Este important de menționat că o astfel de cooperare face ca generația tânără să fie mai sănătoasă, o caracteristică importantă și necesară pentru o dezvoltare ulterioară a celor două țări.

Pe parcursul perioadei 2013-2015, au fost construite cabane noi, cu două etaje, iar cele existente au fost reabilitate, ceea ce a permis ca Centrul CSIRT "Chaika" să fie vizitat de peste 1200 studenți din Ucraina și 100 de studenți din România. Totodată, facilitățile sportive au fost modernizate, iar tabăra a fost adaptată nevoilor studenților cu dizabilități.

În concluzie, putem spune că acest proiect marchează începutul unui parteneriat cultural și educațional pe termen lung, cu un impact transfrontalier multiplicativ asupra comunităților din ambele părți ale frontierei, fiind implicate autoritățile, universitățile, organizațiile studențești și reprezentanți ai mediului de afaceri în turism.

APROBAREA PROGRAMELOR OPERAȚIONALE COMUNE ROMÂNIA - UCRAINA ȘI ROMÂNIA – REPUBLICA MOLDOVA 2014-2020

Cooperarea transfrontalieră la granițele sale externe continuă să reprezinte una dintre prioritățile Uniunii Europene și pentru perioada de programare 2014-2020.

În această perspectivă, la data de 17 decembrie 2015, cele două noi programe transfrontaliere și anume Programul Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020 și Programul Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020 au fost adoptate de către Comisia Europeană.

Ambele programe asigură continuitatea Programului Operațional Comun România- Ucraina- Republica Moldova 2007-2013 și se vor axa pe consolidarea rezultatelor și indicatorilor atinși în perioada de programare anterioară.

Obiectivul general pentru fiecare dintre cele două programe este concentrat pe creșterea economică și îmbunătățirea calității vieții pentru cetățenii care trăiesc în aria eligibilă. Acest fapt se traduce prin investiții comune în educație, dezvoltare economică, cultură, infrastructură și sănătate, asigurându-se totodată siguranța și securitatea cetățenilor din toate cele trei țări.

În același timp, separarea Programului trilateral anterior în două noi programe bilaterale va spori implicarea factorilor de decizie și, respectiv, interesul potențialilor beneficiari pentru oportunitățile oferite de fiecare program în parte. Numărul important de lecții învățate din perioada anterioară de programare nu poate decât să îmbunătățească calitatea managementului și deciziile cu privire la următoarele programe.

Versiunile finale ale documentelor ce privesc ambele programe pot fi consultate pe pagina oficială de internet www.ro-ua-md.net, la secțiunea 2014-2020.

PROGRAME FINANȚATE DE UNIUNEA EUROPEANĂ – CUNOȘTINȚE ȘI EXPERIENȚĂ (KEEP)

Pentru toți cei interesați, KEEP este o sursă de informare despre proiectele derulate și partenerii implicați în cadrul programelor de cooperare teritorială, inclusiv cele finanțate din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat (IEVP 2007-2013) și Instrumentul European de Vecinătate 2014-2020 (ENI).

Organizată ca o bază de date complexă, KEEP permite utilizarea criteriilor de căutare pentru identificarea de proiecte și parteneri în funcție de țară, temă și alte cuvinte cheie, listele generate fiind foarte utile pentru instituții/ organizații interesate de oportunitățile oferite de perioada de programare 2014-2020.

Potențialii aplicanți își pot face o imagine de ansamblu asupra programelor finanțate de Uniunea Europeană și derulate în zona transfrontalieră, pot verifica dacă ideea lor de proiect este nouă sau a mai fost abordată în proiecte similare.

Mai mult, această bază de date poate fi un instrument foarte util în identificarea de parteneri, de exemplu: în cazul în care organizația dumneavoastră este localizată în Baia Mare, județul Maramureș, România și pentru noua perioadă de programare sunteți interesați să încheiați un parteneriat cu o organizații din Ucraina, Ivano-Frankivsk, Transcarpatia, Cernăuți sau Odesa, acest lucru poate fi făcut foarte simplu, prin aplicarea criteriilor de căutare de interes: temă, programul de finanțare, țară, instrumental de finanțare, etc.

De asemenea, KEEP poate fi utilizat și ca instrument de promovare a proiectelor la nivel european, pe perioada implementării, dar și după finalizare.

Pentru a afla mai multe despre KEEP, puteți accesa <http://www.keep.eu/keep/>.

